

ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI

*Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
3-sinfi uchun*

MASHQ DAFTARI

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi
nashrga tavsiya etgan

Yangi nashr

Toshkent – 2022

UO'K 811.512.133(075.3)

KBK 81.2(5O'zb)ya72

M 13

Tuzuvchilar:

Klaraxon Mavlonova, Sa'dullo Quronov,
Shokir Tursun, Husnora Baxtiyorova

Xalqaro ekspert:

Lannuzzi Susan

Taqrizchilar:

B. Mengliyev – filologiya fanlari doktori, professor.

M. Shodiyeva – Qashqadaryo viloyati XTXQTMOHM maktabgacha,
boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini mudiri.

S. Abdurahmonova – Nukus shahridagi 38-maktab boshlang'ich
sinf o'qituvchisi.

K. Egamqulova – Namangan viloyati Mingbuloq tumanidagi
15-IDUM boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

N. Paxritdinova – Toshkent shahri Yashnobod tumanidagi
67-maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Shartli belgi:

– O'zingizning shaxsiy daftaringizga yozing.

Ona tili va o'qish savodxonligi [Matn]: 3-sinf uchun mashq daftari /
K. Mavlonova [va boshq.]. – Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2022. – 96 b.

*UNICEFning O'zbekistondagi vakolatxonasi
bilan hamkorlikda tayyorlandi.*

*Respublika maqsadli kitob jamg'armasi mablag'lari
hisobidan chop etildi.*

*Original maket va dizayn konsepsiyasi
Respublika ta'lim markazi tomonidan ishlandi.*

ISBN 978-9943-8066-2-7

© Respublika ta'lim markazi, 2022

MUSTAQILLIK MAYDONI

1. Berilgan rasmlardan qaysi biri sizga ko‘proq yoqdi? Nima uchun? Yozma javob bering.

 2. Siz uchun eng go‘zal joy qayer? U joy haqida 4–5 ta gap yozing. Yozgan gaplaringizda u qayerda ekani, u yerga qachon borganingiz, nimalarni ko‘rganingiz haqida ma‘lumot bering.

3. Berilgan so‘zlarni ko‘chirib yozing. Ulardan to‘rttasini tanlab olib, gap tuzing va yozing.

4. Matnni o‘qing, tushunchangizni o‘z so‘zlaringiz bilan yozing.

G'AROYIB BOLALAR

1. Audiomatn asosida ma'lumotlarning to'g'ri yoki noto'g'ri ekanini aniqlang.

Bolakay 200 dan ortiq ensiklopediya va 300 dan ortiq turli mavzulardagi kitoblarni o'qib chiqqan.	to'g'ri / noto'g'ri
Lev chaqaloqligida tinmay yig'lardi, yupatish uchun onasi unga turli o'yinchoqlar berardi.	to'g'ri / noto'g'ri
Kimyo faniga qiziqqan Lev bog'chadan qaytgach, uyda akasi bilan turli kimyoviy tajribalar o'tkazishni yaxshi ko'radi.	to'g'ri / noto'g'ri
5 yoshli Lev ukrain, rus va ingliz tillarida bermalol gaplashadi, daqiqasiga 145 ta so'z o'qiy oladi.	to'g'ri / noto'g'ri
Kichik vunderkind multfilm va o'yinchoqlarga mutlaqo qiziqmaydi.	to'g'ri / noto'g'ri
Levning onasi Olga Zvyanseva – kitobxon.	to'g'ri / noto'g'ri

2. Tinglang. To'g'ri yozilgan so'zlarni belgilang.

☐ kitob	☐ kitobxon	☐ ko'p
☐ farzand	☐ mexnat	☐ g'aroyip
☐ ko'b	☐ kitop	☐ kitobhon
☐ g'aroyip	☐ farzant	☐ mehnat

3. Siz uchun qaysi soʻzlar notanish? Ularni yozib oling.

4. Rasmdagi qahramon haqida bitta maʼlumot yozing.

5. Matndan x va h harflari ishtirok etgan soʻzlarni aniqlang va talaffuz qiling. Daftaringizga yozing.

Namuna nihoyat, ...

6. Matn xatboshilariga mos sarlavhalarni yozing.

1.

2.

3.

4.

7. Gaplardagi ajratilgan soʻzlarning maʼnosini aniqlang va yozing.

Namuna darhol – tez, darrov, ...

8. Matndan olingan quyidagi soʻzlarni talaffuz qiling va yozing. Ularning talaffuzi va yozuvida qanday farq bor?

aqlli

toʻrt

nihoyatda

xursand

mehr

9. Moslashtiring.

mayib

bebaho, koʻp uchramaydigan

zina

qimmatbaho boylik

javohir

yuqoriga va pastga tushish qurilmasi

aksari

shikastlanish orqali asl holatini yoʻqotish

noyob

koʻpincha

6

A

B

10. She'rdan bolaning gaplarini ajratib, yozing. Tinish belgilarini to'g'ri qo'ying.

11. Eshitgan yoki o'qigan matnlaringizdagi qaysi qahramon sizga juda yoqdi? Unga xat yozing.

JAMOAT TRANSPORTI

1. Jamoat transportida yo'lovchilar o'zini qanday tutishi kerak? Bu haqida do'stlaringiz uchun tavsiyalar yozing.

5. Berilgan namunalar qatnashgan gaplar tuzing.

marhamat

kechirasiz

rahmat

yordam kerakmi?

yo‘q, rahmat

keling, o‘tiring

6. Yo‘nalishni to‘g‘ri tuzib chiqing.

O'ZBEKISTONNING O'ZIGA XOS TABIATI

1. Berilgan ma'lumotlar asosida quyidagi jadvalni to'ldiring.

Hududlar va davlatlar nomi	
Tog'lar nomi	
Daryolar va cho'l nomi	
Hayvonlar nomi	

2. Harflarni to'g'ri joylashtirib, so'zlarni yozing. Bosh harflar imlosiga e'tibor qiling.

3. Eshitganlaringiz asosida xongul haqidagi ma'lumotlarni yozing.

4. Matn qismlarini to'g'ri ketma-ketlikda yozing.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5. Matndan olingan so'z va iboralar bilan ularning izohini moslab, daftaringizga yozing.

6. Matndan quyidagi so'roqlarga javob bo'luvchi so'zlarni topib, yozing.

Nima qilibdi?

Qanday?

Nima?

7. Hikoyadan chiqargan (bitta) xulosangizni yozing.

8. Berilgan ma'nodosh so'zlarni o'qing. She'r matnidan olingan so'zlarning ma'nodoshlarini topib, yozing.

9. She'r matni asosida yaylovni o'z so'zlaringiz bilan tasvirlab yozing.

 10. Rasmga qarab O'zbekistonning tabiati haqida matn yozing.

12

A

B

ANTARKTIDA – MUZ SALTANATI

1. Antarktidada qanday hayvonlar yashar ekan? Ularning nomini talaffuz qiling hamda ko‘chirib yozing.

2. Hayvonlarning nomlari ishtirok etgan xabar mazmuni-dagi gap yozing.

3. “Antarktida” matni asosida berilgan gaplarning to‘g‘ri yoki noto‘g‘ri ekanini aniqlang.

Antarktida qit‘asining hamma joyi muz bilan qoplangan.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri
Qit‘a foydali qazilmalarga boy.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri
Antarktidada quyosh chiqmaydi.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri
Tadqiqotchilar qit‘ada qiynalmay yashagan.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri
Qit‘ada har xil hayvonlar yashaydi.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri

4. Tushirib qoldirilgan tinish belgilarini qo'yib matnни ko'chiring.

5. Gaplarnи o'qing. To'g'ri yozilgan gaplarnи ko'chiring.

6. Antarktidada qish va yoz fasllarida qanday holatlar kuzatilar ekan? Bittadan gap tuzib, yozing.

Qish

Yoz

7. She’rda ajratib ko’rsatilgan so’zlarni ko’chirib yozing hamda ma’nosini ayting.

8. She’rdan olingan ushbu parchani o’z so’zlaringiz bilan yozing.

 9. Berilgan ma’lumotlar asosida kichik hikoya yozing.

DUNYO OKEANLARI

1. Okean hamda qit’a nomlarini ko’chirib yozing.

2. Dunyo okeanlari nomlarini qatnashtirib gaplar tuzing.

3. Okeanlar haqidagi to'g'ri fikrlarni ko'chirib yozing.

4. Tinglagan matningiz asosida 3 ta gap yozing.

5. Quyidagi so'zlarning izohini toping va ko'chirib oling.

Paluba

Machta

To'lqin

16

A

B

6. Matndan katta va kichik to'liqning xos sifatlarini, ko'plik (-lar) ma'nosi hamda hajm-o'lchovni bildiruvchi so'zlarni aniqlab, yozing.

7. Matndan xabar, so'roq va buyruq ohangidagi gaplardan bittadan ko'chirib yozing. Tinish belgilarini to'g'ri qo'ying.

8. Kerakli qo'shimchalarni qo'yib, gaplarni ko'chiring.

1. Shun__ so'ng chag'alay un__ qoya__ atrofi__ quruqlik__ o'tadigan yo'l__ ko'rsatibdi.

2. Hozirgina yosh bolakay__ qo'li__ muzqaymog'i__ tortib olganing__ ham o'z ko'zim bilan ko'rdim.

9. She'rdagi qofiyadosh so'zlarni yozib oling.

10. Ajratib ko'rsatilgan satrlarni o'z nutqingizga aylantirib yozing.

 11. Ayting-chi, okeanlarda qanday jonivorlar yashaydi? Ularni tasvirlab kichik matn tuzing.

BARAKA DARYOSI

1. Berilgan so'zlar ishtirokida uchta gap tuzib, yozing.

ariq	daryo	ko'l	ko'lmak	okean
	dengiz	anhor	hovuz	

2. Amudaryo haqida aytilgan to'g'ri fikrlarni ko'chirib yozing. Noto'g'ri fikrlarni esa tuzatib ayting.

3. Ertakdan xabar, so'roq va buyruq mazmunidagi ikkitadan gap ko'chiring. Tinish belgilariga e'tiborli bo'ling!

4. Ertakning 1- va 2-qismiga mos keluvchi kichik sarlavhalarni ikki ustunga ajratib yozing.

1-qism uchun	2-qism uchun

5. Bo'sh o'rinlarni to'ldiring va ko'chirib oling.

– Hoy _____, hali _____ boshqalar _____ mehnati hisobiga _____ ni ham bilasanmi? _____, toshing _____ ter! – dedi-da, katta irmoq _____ uzoqlarga yugurib ketdi.

6. Siz ertakdagi voqeaning odamlar hayotiga qanday aloqasi bor deb o'ylaysiz? Fikringizni yozing.

7. Berilgan she'riy misralarda "daryo" so'zi qanday ma'noda qo'llanganini aniqlab, yozing.

SALOMATLIK GAROVI

1. Dasturxonlardagi yemaklar nomini yozing.

1-dasturxon

2-dasturxon

3-dasturxon

2. “Mening zararli odatlarim” mavzusida matn tuzing. Unda yuqorida keltirilgan qaysi qoidani buzib turishingiz haqida yozing.

3. She’rdagi qaysi so‘zlar narsani, qaysi so‘zlar harakatni bildirishini ikki ustunga yozing.

Narsani bildiruvchi so‘zlar

Harakatni bildiruvchi so‘zlar

4. Audiomatn hamda rasmlar asosida gaplar tuzib, yozing. Gaplarni qoida shaklida yozishga harakat qiling. Rasmda tasvirlanmagan holatlarni ham yozishingiz mumkin.

5. Gaplarni diqqat bilan o'qing. Ajratilgan so'zlarning ko'rsatilgan ma'nolaridan qay biri ishlatilganini aniqlab, yozing.

 6. Mavzudan o'rganganlaringiz haqida matn yozing.

VITAMINLAR

1. Berilgan vitamin turlari qaysi mahsulotlar tarkibida uchrashini yozing.

A

C

D

2. Ushbu mahsulotlarning foydalari haqida gaplar tuzib, yozing.

3. Moslashtiring.

A Yaxlatmoq

B Hafsalasi pir bo'lmoq

D Fahmlamoq

E Susaymoq

1 Ko'ngli qolmoq

2 Pasaymoq

3 Muzlatmoq

4 Saqlamoq

5 Tushunmoq

4. A, D, C, E vitaminlarining xususiyatlarini yozing.

5. Ajratib ko'rsatilgan so'zlarni talaffuz qiling va yozing. Talaffuz va yozuvda qanday farqni sezdingiz?

6. Berilgan so'zlarni namunadagi kabi bo'laklarga ajratib yozing.

Namuna *foydali – foyda + li, ...*

7. Olimjon qanday bola? Uning sifatlarini jadvaldan ajratib yozing.

a'lochi	chimxo'r	kamgap	qaysar	qoqsuyak	kamquvvat
mehnat-kash	tanbal	rangpar	baquv-vat	erkatoy	ozg'in
nimjon	uyquchi	pahla-von	rangpar	maqta-choq	chaqqon

8. Olimjonning zararli odatlarini yozing.

9. Tarkibida A vitamini bor ko'katlar nomini yozing hamda foydali jihatlari haqida o'zaro bahs yuriting.

10. She’rda tilga olingan tabiiy darmonlarni jadvalga namunadagi kabi joylashtiring.

Poliz ekinlari	Sabzavotlar	Mevalar	She’rdagi tasviri yoki sizning ta’rifingiz

11. Ayting-chi, siz qaysi mahsulotlarni ko’p iste’mol qilasiz? Ularni yozing. Ular foydalimi yoki zararli?

Foydali _____

Zararli _____

 12. O’rganganlaringiz asosida jadval tuzib, to’ldiring.

13. “Vitaminjon” hikoyasi asosida Olimjonning kasallik varaqasini to’ldiring.

Bemor (F. I. O.):	
Kasallik nomi:	
Kasallik tavsifi:	
Sababi:	
Davolash uchun tavsiyalar:	

TABIATNI ASRAYMIZ

1. Matnda uchragan soʻzlarni bir necha marta talaffuz qiling va yozing. Soʻzlarning izohini lugʻatdan bilib oling.

2. Audiomatnga asoslangan holda toʻgʻri / notoʻgʻri fikrlarni belgilang.

Ozon qatlami Yer haroratining bir maromda boʻlishini taʼminlab beradi.	toʻgʻri / notoʻgʻri
Atmosferada ozon miqdori juda koʻp, chunki u Yermizni oʻrab olgan.	toʻgʻri / notoʻgʻri
Quyosh sistemasida 8 ta sayyora boʻlib, ularning ayrimlarida xuddi Yerdagidek hayot mavjud.	toʻgʻri / notoʻgʻri
Ozon qatlamining yemirilishiga odamlar sabab boʻlmoqda.	toʻgʻri / notoʻgʻri
Havo sovitkichlaridan kamroq foydalanish ozon qatlamini saqlab qolishga yordam beradi.	toʻgʻri / notoʻgʻri

3. Tabiat bilan bogʻliq qanday soʻzlarni bilib oldingiz? Yozing.

4. Tabiat muhofazasi bilan bog'liq harakatni ifodalovchi so'zlarni yozing.

5. Suhbatdoshlarga so'roq bering va ularni mos joylarga yozing.

Shaxs

Tabiat hodisalari

Jonzotlar

Narsalar

6. Ertak asosida berilgan topshiriqlarni bajaring.

1.

2.

3.

7. She'rdagi qofiyadosh so'zlarni yozib oling.

8. Quyidagi so'zlarning qanday ma'nodoshlari bor? Topib, yozing.

Nihol, _____

Odam, _____

Orzu, _____

Chiroyli, _____

9. She'rdan qanday xulosa chiqardingiz? Bitta gap bilan ifodalang.

 10. "Tabiatni qanday asrashimiz mumkin?" mavzusida xat yozing.

 11. Yozgan xatingizdagi harakatni bildirgan so'zlarning ostiga chizing.

VIRUS NIMA?

1. Rasmlarga qarang. Karantin paytida vaqtni mazmunli o'tkazish uchun tavsiyalar yozing.

2. Agar o'zingizni super qahramon deb bilsangiz, super qobiliyatlaringizni birma-bir yozib chiqing.

Namuna 1. Men hech qachon yolg'on gapirmayman. 2. ...

3. Berilgan gaplar tarkibidan tushib qolgan so'zni aniqlang va uni o'z o'rniga qo'yib ko'chiring.

1. Saraning oyisi _____ga qarshi davo izlab, kecha-yu kunduz tinim bilmaydi.

2. Ario yangi do'stlariga Sashaning _____ qobiliyati haqida so'zlab bergan edi.

3. Qahramon bo'lish uchun _____dagi kabi super qobiliyatli bola bo'lish shart emas, shunchaki o'zingni va yaqinlaringni ko'rinmas xavflardan asra!

4. Ario va Sara birgalashib osmonga ko'tarilishdi, Ario Sarani _____ bo'ylab sayr qildirdi.

4. So'zlarni izohi bilan moslashtiring, ularni lug'at tuzish qoidalariga binoan alifbo tartibida daftaringizga ko'chiring.

5. Matndan olingan parchani o'qing. Partadoshingiz bilan "ko'rinmas xavflar" ro'yxatini tuzing.

6. Berilgan gaplarni yuqoridagi matn mazmuniga asoslangan holda to'ldirib, daftaringizga ko'chiring.

 7. Virus haqida xabar yozing.

DANGASALIK – YOMON ILLAT

1. Berilgan rasmlar haqida o'zgacha fikrlashga harakat qiling. Namunadagi kabi gaplar tuzib, yozing.

 2. Dangasaligi sabab uyaliq qolgan o'quvchi haqida kichik hikoya yozing.

3. Rasmlarga qarang. Ularda nima tasvirlanganini yozing.

4. Namunadagi kabi gaplar tuzib, yozing.

5. Berilgan uchta soʻzni qatnashtirib gaplar tuzing. Tuzgan gaplaringizni oʻqib bering.

 6. Berilgan gaplardagi boʻsh oʻrinlarning qaysi biriga -ma qoʻshimchasini qoʻysak boʻladi? Gaplarni koʻchiring.

TOMORQA

1. Ko'chat ekish qoidalarini ketma-ketlikda yozing.

2. To'ng'ich o'g'il qanday qilib katta savdogarga aylan-di? Ketma-ketlikda yozing.

To'qaydan o'tin yig'di,

3. Moslashtiring.

ovora-yu sarson

jamg'armoq

gardaniga tushmoq

biri ikki bo'lmaslik

amal-taqal

ro'zg'or tebratmoq

maqsadiga yeta olmaslik

zo'rg'a, bazo'r

oila boqmoq

zimmasiga tushmoq

foyda ko'rmaslik

yig'moq

4. Berilgan qaysi soʻzlarga *tozala* soʻzidagi *-la* qoʻshimchasini qoʻshish mumkin? Aniqlab, yozing.

5. Matn tarkibidan kishi nomlari, joy nomlari va hayvonlarni ifodalovchi soʻzlarni aniqlab, alohida ustunlarga yozing.

Kishi nomlari	Joy nomlari	Hayvonlarni ifodalovchi soʻzlar

6. Qaysi maqol sizga koʻproq yoqdi? Ushbu maqolning mazmunini izohlab yozing.

7. Ajratib koʻrsatilgan satrlarni oʻz nutqingizga aylantirib yozing. Sheʼr satrlari bilan yozgan gapingiz oʻrtasida qanday farqni sezdingiz? Qaysi biri taʼsirli? Nima uchun?

8. She'rdagi qofiyadosh so'zlarni aniqlang, ularni jufti bilan yozing.

 9. Sizda ham she'rdagi kabi holat bo'lganmi? Shu haqda qisqa matn tuzib, yozing.

10. *Mamlakat va mamlakatlar* so'zlarining ma'nosini izohlab yozing. Ma'nolar o'rtasida qanday farq bor?

11. Matn tarkibidan *-lar* qo'shimchasi ishtirok etgan so'zlarni topib, ko'chiring.

JAMG'ARMA PULLARIM

1. Jadvalni to'ldiring.

Sotib olish mumkin	Sotib olish mumkin emas

2. Daftaringizga namunadagidek gaplar tuzib, yozing.

3. Matn mazmunini ochuvchi kalit so'zlarni yozing.

4. Faraz qiling, do'kondasiz. "Yoqimtoy" mahsulotlar ro'yxatini tuzing va yozing.

5. So‘zlarga mos qo‘shimchalarni qo‘shib, yangi so‘z yasang.

6. Matn tarkibida ajratib ko‘rsatilgan so‘zlarga e‘tibor bering. Bo‘sh joylarni to‘ldirib, ko‘chiring.

7. Berilgan ma‘lumotlarni matn mazmuniga mos holda ketma-ketlikda joylashtiring.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

8. Pulning paydo bo‘lish bosqichlarini to‘g‘ri ketma-ketlikda yozing.

9. Jadvalda berilgan qo‘shimchalardan mosini qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Nima uchun ushbu qo‘shimchadan foydalanganingizni izohlang.

- ✓ *Sotuvchi biz.... muzqaymoq sotdi, biz esa puli... to‘ladik.*
- ✓ *Nabirasi..... kuzatuvchanligi..... buvasi quvonib ketdi.*
- ✓ *Pul – har bir davlat... ramziy belgisi, boy.... timsoli.*
- ✓ *Pul... kimda-kim o‘zicha yasab olsa, odamlarni ham, davlatni ham aldagan, o‘g‘ri... qilgan bo‘ladi.*

So‘z yasovchi qo‘shimchalar	So‘zni so‘zga bog‘lovchi qo‘shimchalar
-chi	-ga
-kor	-ni
-lik	-ning
	-dan

10. Matn asosida quyida berilgan voqea-hodisalarning sabablarini izohlab yozing.

Keyinchalik oltin qiymatini bosa oladigan qog‘oz pullar o‘ylab topilgan.

➔

Qog‘oz pullar ichidagi suratlarda sirli belgilar mavjud edi.

➔

Odamlar mis, kumush, oltin parchalari bilan savdo qilishgan.

➔

11. Siylamoq soʻzining matndagi maʼnosini aniqlab, yozing. Shu soʻz ishtirokida 1 ta gap tuzing.

12. Soʻl soʻzining maʼnosiga mos gapni aniqlab, yozing.

13. Sheʼrdan chiqargan bitta xulosangizni yozing.

14. Loyihangiz asosida gaplar tuzib, yozing.

Suvdan samarali foydalanish uchun tavsiyalar

Elektr tokidan samarali foydalanish uchun tavsiyalar

Tabiiy gazdan samarali foydalanish uchun tavsiyalar

15. Berilgan rasmlar asosida hikoya tuzing va yozing.

YETTI XAZINA

1. Rasmdagi narsalarning xazina ekanini izohlovchi gaplar tuzing.

2. Berilgan soʻzlarni toʻgʻri moslashtirib oʻqing. Hosil boʻlgan gaplarni yozing.

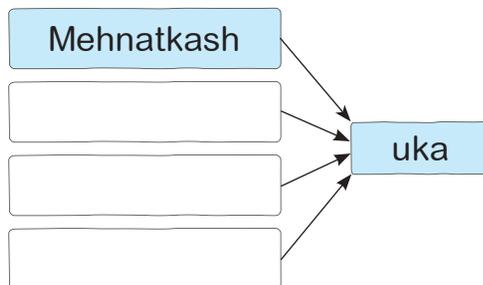
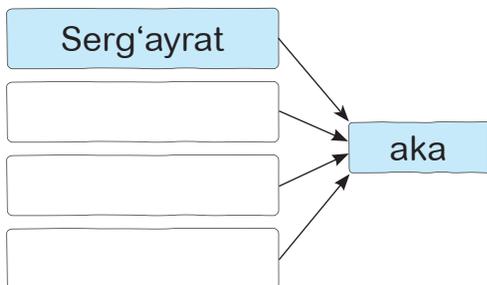
3. Tinglagan matningiz tarkibida uchragan soʻzlar ichidan harakatni bildirganlarini ajratib yozing.

4. Harakatni bildiruvchi soʻzlarni tahlil qiling.

5. Matnda ajratib ko'rsatilgan so'zlarni mos izohlari bilan yozing.

6. Matndan olingan so'zlarni o'qing. To'g'ri yozilganlarini aniqlab, ko'chiring.

7. Matndan aka-ukalarning sifatlarini bildiruvchi, qanday? so'rog'iga javob bo'luvchi so'zlarni aniqlab, ushbu kataklarni to'ldiring.

8. Hikoyadan olgan xulosangizni yozing.

 9. She'r matni asosida jadval tuzib to'ldiring.

10. Berilgan tushunchalarga mos keluvchi so'zlarni she'r matnidan topib, yozing.

11. She'r matnidan *qanday?* so'rog'iga javob bo'ladigan so'zlarni topib, yozing.

 12. Rasmlarga qarang, bug'doyning nonga aylanguncha bosib o'tgan yo'li haqida hikoya yozing.

QIZIL SAYYORA

1. Soʻzlar ichidan berilgan qoidaga mos keluvchilarini toping. Ularni boʻgʻinlab koʻchiring.

2. Berilgan soʻzlarni tartiblang va namunadagidek gaplar hosil qiling. Ularni koʻchiring.

3. Maqollarni yozing, mazmunini muhokama qiling. Ularning qaysi biri siz oʻqigan matn mazmuniga mos?

4. Gapdagi ajratilgan boʻlaklarga soʻroq berib yozing.

5. Sayyoralarning nomini Quyoshga yaqinligi bo'yicha tartib bilan yozing.

6. Berilgan so'zlar yordamida har bir sayyoraga xos sifatlarni yozing. Ushbu so'zlarga so'roq bering.

7. Berilgan so'zlarni matn yordamida tekshiring, xatosini to'g'rilab, ko'chiring.

8. Iboralarning izohini yozing.

9. Qoidaga mos keluvchi so'zlarni matndan toping va yozing.

10. She'r matnida ajratib ko'rsatilgan so'zlarni qo'sh undoshli va qator undoshli so'zlarga bo'lib, yozing.

11. Ajratilgan so'zlarga so'roq bering va gaplarni ko'chirib yozing.

 12. Rasmlar asosida fantastik hikoya yozing. Ko'rsatmalardan foydalanishingiz mumkin.

ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR

1. Quyidagi so'zlarni to'g'ri yozishni va o'qishni mashq qiling.

texnologiya _____

virtual _____

robot _____

sensor _____

radio _____

2. Bo'sh o'rinlarga so'zlardan mosini qo'ying.

Qutqaruvchilar qayerni _____ kerakligini itlar yordamida aniqlaydilar. Bu usul har doim ham samara bermaydi. Chunki it ham bino xarobalari ustida turib ishlaydi. Egiluvchan robot esa bino xarobalari tagiga kirishi mumkin. U istalgancha _____ qobiliyatiga ega bo'lgani uchun itdan ko'ra foydaliroq. Egiluvchan robot ishlatilganda qutqaruvchilar _____ i ham shart emas, bu ishni robotning o'zi bajaradi.

3. Rasmlarga mos so'zlarni yozing.

4. Quyidagi so'zlarning tartibini to'g'rilang va hosil bo'lgan gaplarni yozing. Harakatni bildirgan so'zlar ostiga chizib qo'ying.

voqelik / me'yordan / o'ynash / yaxshi / Virtual / emas / o'yinlarini / ortiq.

hikoyasini / Vaynham / yozgan / Stenli / “Pigmalion ko‘zoynaklari”.

mumkin / joyga / borish / Virtual / voqelikda / istalgan.

samolyotda / mumkin / texnologiyalari / Virtual / orqali / voqelik / uchish.

5. To‘g‘ri yozilgan so‘zlarni ko‘chiring.

6. Savollarga javob yozing.

1. Harakatni ifodalovchi so‘zlar qanday bo‘ladi?

2. Elektromobil bilan avtomobilning asosiy farqi nimada?

3. Robotlar egilishi mumkinmi?

4. Virtual ko'zoynaklar haqida birinchi bo'lib qaysi hikoyada yozilgan?

5. Qanday so'zlar aytilganidek yozilmaydi?

TELESKOP – OSMONGA QO'YILGAN NARVON

1. Berilgan so'zlarni to'g'ri talaffuz qiling. Ularning izohini lug'atdan topib, ko'chirib yozing.

2. Galileo Galiley haqida berilgan ma'lumotlarni o'qing. Nuqtalar o'rniga harakatni bildiruvchi so'zlardan mosini qo'yib gaplarni ko'chiring.

3. Harakatni bildiruvchi soʻzlardan foydalanib gaplar tuzing.

4. Tashqi koʻrinishga doir belgilardan foydalanib tarixiy shaxslar haqida gaplar tuzing.

5. Moslashtiring.

koʻrimsiz

shugʻullanish, band boʻlish

usturlob

paxta tolasidan qoʻlda toʻqilgan mato

mashgʻul

ish jarayonida ishlatiladigan uskuna

asbob

yaxshi koʻrinishga ega boʻlmagan

boʻz

osmon jismlarini kuzatadigan asbob

6. Matn tarkibidan berilgan tinish belgilari qatnashgan gaplarni daftaringizga ko‘chirib yozing. Partadoshingiz bilan bu tinish belgilarining qo‘llanishi sababini muhokama qiling.

7. She‘rdan harakatni bildirgan so‘zlarni topib, yozing.

8. She‘rda ajratib ko‘rsatilgan so‘zlarning ma‘nosini lug‘atdan topib, bilib oling. Ushbu so‘zlar qatnashgan gaplar tuzing.

9. She'rdan olingan parchani o'qing. "Ishimni ettir davom" deganda Ulug'bek bobomiz nimaga ishora qilganlar?

 10. Rasm asosida tasviriy matn tuzing.

MIKROSKOP – ZARRABIN

1. Berilgan so'zlarni to'g'ri talaffuz qiling va yozing.

2. Tasavvur qiling, sizda mikroskop bor. U orqali nima ni kuzatgan bo'lar edingiz? Nima uchun? Fikringizni qisqa matn ko'rinishida yozing.

 3. Berilgan so'zlarni o'qing. Ularning ma'nosini lug'atdan topib, yozing.

4. Mikroskop haqida berilgan to'g'ri ma'lumotlarni ko'chirib yozing. Nima uchun to'g'ri ekanini ayting.

5. Berilgan so'zlarni izohi bilan moslashtirib, ko'chiring. So'zlarning izohini sinfda muhokama qiling.

6. Matnda ajratib ko'rsatilgan qismlarning ma'nosini muhokama qiling. Ular ishtirokida bittadan gap tuzib, yozing.

 7. Matnda ajratilgan so'zlarni o'zi bog'langan so'z bilan birgalikda ko'chiring.

8. Berilgan soʻzlarni mazmuniga koʻra moslashtirib, yozing.

Namuna *mazali ovqat.*

koʻrkam

dala

yam-yashil

bino

sergʻayrat

gul

mazali

kuy

yoqimli

ovqat

pushti

bola

9. Ayting-chi, qahramonimiz mitti boʻlib qolganidan keyin nimalar qildi? Ketma-ketlikda yozing.

10. Amyoba haqida nimalarni bilib oldingiz? Berilgan savollarga javob yozing.

 11. E'tibor bering, "Amyoba" matni ranglar bilan to'rt qismga ajratilgan. Har bir qismning mazmuniga mos reja tuzing.

AQLLI YORDAMCHI

1. Matndan olingan gaplarni ko'chiring. Ostiga chizilgan so'zlardagi *be-* va *no-* qo'shimchalarini olib tashlab, gapni o'qib ko'ring. Qanday farqni sezyapsiz?

2. Audiomatni ikkinchi marta tinglang. Eslatmalarni qoidaga amal qilgan holda yozib olishga harakat qiling.

ESLATMA!

3. Uydagi biror jihozni aqlli buyumga aylantirish haqida o‘ylab ko‘ring. Shu haqida kichik matn yozing.

4. Quyidagi so‘zlarning oldi va ortiga qo‘shimchalar qo‘shib yozing. Ma’no o‘zgarishiga diqqat qiling.

foйда _____ / _____
qulay _____ / _____
odob _____ / _____
xato _____ / _____
tekis _____ / _____

5. Nuqtalar o‘rniga kerakli qo‘shimchani yozing. Qo‘shimcha kerak bo‘lmagan holatlarda esa bo‘sh qoldiring.

1. Komil hamma topshiriqnixato..... bajargani uchun o‘qituvchi 5 baho qo‘ydi.
2.odob..... bola hammaga yoqadi.
3. Yo‘ltekis..... bo‘lgani uchun Abbos qoqilib ketdi.
4. Abdulla hamma uchunfoйда..... taklif aytgani sababli direktor uni maqtadi.
5. Salima mingan poyezdning o‘rindiqlari juda hamqulay..... edi, u maza qilib ketdi.

6. Husnoraning ma'lumotlarini o'z ma'lumotlaringiz bilan almashtirib jadvalni to'ldiring.

Ism:	
Familiya:	
Tug'ilgan sana:	
Maktab:	
Sinf:	
Tanlangan fan:	
Manzil:	

7. Jadvaldagi sonlarni oddiy so'zlar bilan yozing.

 8. O'zingiz haqingizdagi ma'lumotlarni og'zaki aytib bering. Keyin yozing.

 9. Ko'pchilik o'quvchilar telefon ishlatmaslik kerak deb o'ylaydi. Siz ularning fikriga qo'shilasizmi? Bu haqida kichik matn yozing.

SO'ZDAN SO'ZNING FARQI BOR

1. Rasmlarda tasvirlangan narsalarning nomini talaffuz qiling va yozing.

- 1) _____
- 2) _____

- 3) _____
 4) _____
 5) _____
 6) _____

2. Yozganda juda ko'p xato qiladigan muxbir bor ekan. U gazetaga bergan maqolalardan doim xato chiqarkan. Quyida o'sha muxbir yozgan matnlardan namunalar berilgan. Ularda bitta so'z xato. Siz o'sha so'zni topib, to'g'risiga almashtirishingiz kerak bo'ladi.

Namuna	Xato yozilgan so'z	To'g'ri yozilishi
21-asir texnika va texnologiyalar rivojlangan davr bo'lmoqda. O'tgan 22 yil vaqt ichida insoniyat aqlga sig'dirish qiyin bo'lgan kashfiyotlarni amalga oshirdi.	_____ _____ _____ _____	_____ _____ _____ _____
Kavkaz xalqlarida sharbatni ho'kizning shohini eslatuvchi idishga quyib ichish odati bor.	_____ _____ _____	_____ _____ _____
Qadimda podshohlarning farzandlariga darz beruvchi muallimlar saroyda yashagan. Ularning hurmati juda baland bo'lgan.	_____ _____ _____ _____ _____	_____ _____ _____ _____ _____

<p>Ovqat pishirish uchun yoqni qozonga quyib, yaxshilab qizitib olish kerak bo'ladi.</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Karim qo'y-qo'zilarga jo'xori poyalarini jodu bilan maydalab beradi. Shunday qilinmasa, ular poyalarni yeyishga qiynalishi mumkin.</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Endi odamlarning ish haqi qog'oz pullar bilan emas, plastik kartoshkalarga o'tkazib beriladigan bo'ldi.</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

3. Quyidagi so'zlardan bir harfni o'zgartirib, yangi so'z yasang va yozing. Har bir berilgan so'zdan ikkita so'z yasash mumkin.

kir _____

sho'r _____

kuz _____

tor _____

zor _____

4. Hikoya voqealarini qisqa gaplarda ifodalang. Tuzgan gaplaringizni yozing.

1. Qurbaqalar birinchi majlisda ...

2. Qurbaqalar ikkinchi majlisda ...

3. Sardor qurbaqa ilonga ...

4. Ilon hamma qurbaqalarni ...

5. Ilon sardor qurbaqaga ...

5. Voqeadan chiqargan xulosangizni yozing.

6. Soʻzlarni namunadagi kabi izohlab yozing.

Namuna *otdosh – oti, ismi bir xil odamlar.*

sinf^odosh

parta^odosh

yoʻl^odosh

7. Quyidagi soʻzlardan qaysilariga *-loq* qoʻshimchasini, qaysilariga *-zor* qoʻshimchasini qoʻshish mumkin? Yozing.

qum oʻrik tosh olma beda
 paxta gul oʻt

<i>-loq</i> qoʻshish mumkin	<i>-zor</i> qoʻshish mumkin

- **8.** Matn asosida *-loq* qoʻshimchasi haqida qoida yozing.
- **9.** Ota-onangizga rahmat xati yozing.

ISM QANDAY QOʻYILADI?

1. Tarixiy shaxslarning ism va taxalluslarini yozing. Imlo qoidalariga rioya qiling.

2. Berilgan maʼlumotlarni oʻqing. Tarixiy shaxslarga tegishli maʼlumotlarni aniqlab, yozing. Bosh harflar imlosiga eʼtiborli boʻling.

3. Berilgan soʻzlarning maʼnodoshlarini topib yozing.

4. Berilgan gaplarni kerakli soʻzlar bilan toʻldiring. Ushbu soʻzlarning soʻroqlarini aniqlang.

1. Odatda chaqaloqqa ismni _____ qoʻyadi.
2. Ota-onalar farzandlari kelajakda _____ boʻlishini _____ qilayotgan boʻlsa, unga _____ deb ism qoʻyishlari mumkin.
3. Xalqimizda bolaga _____ qoʻyish uchun oilalarda kichik marosim oʻtkaziladi.

4. Tug'ilganlik guvohnomasi olingach, bola rasman _____ fuqarosiga aylanadi.

 5. Berilgan so'zlarni izohi bilan moslab ko'chiring.

6. Berilgan so'z va jummalarni daftaringizga namunadagidek yozing.

Namuna o'tirishibdi – o'tirishibdi.

7. Matndan joy nomlari va kishilarning ismlarini aniqlab, yozing.

 8. Ajratib ko'rsatilgan so'zlarning izohini moslashtirib ko'chiring.

 9. Berilgan so'zlarni namunadagidek tahlil qiling.

10. Ajratib ko'rsatilgan so'zlarning so'roqlarini aniqlang.

11. Matndan "*mashhur*" so'zi bilan ma'nodosh bo'la oladigan iborani aniqlab, yozing.

12. Ajratib ko'rsatilgan so'zlarni ma'nosi yaqin bo'lgan so'zlar bilan almashtiring va gaplarni ko'chiring.

13. She'rdagi ismlarni ko'chirib oling. O'zingizga yoq-qan ismlar ishtirokida gap tuzib, yozing.

14. **-li, -dor** va **-siz** qo‘shimchalari ishtirokida namunadagi kabi birikmalarni yozing. Har ikki so‘zga so‘roq bering.

15. Tug‘ilganlik haqidagi guvohnomangiz asosida o‘zingizga tegishli ma’lumotlarni yozing.

 16. O‘zingiz hamda oila a‘zolaringizning ismlari ma’nosini lug‘atdan foydalanib aniqlang. Matn ko‘rinishida yozing.

NUTQIMIZ BEZAGI

1. Har bir rasm uchun mos keladigan beshtadan soʻz yozing.

2. Rasmlardagi vaziyatlarga mos ikki-uchtadan gap tuzib, yozing.

 3. 3 ta qoidani tushunganingiz asosida yozing.

4. Ayting-chi, soʻzlashuv payti suhbatdoshingizga qanday murojaat qilasiz? Ularni yozing.

5. Chiziqcha bilan yoziladigan soʻzlarga misollar keltiring.

6. Moslashtiring.

Masxara qilmoq

U do‘q-po‘pisa qildi.

O‘shqirmoq

Bolalar uning ustidan kulishdi.

Mug‘ombir

U jahl bilan ko‘chaga chiqib ketdi.

G‘azablanmoq

U juda ayyor odam.

7. Ramzni qanday bola deb o‘ylaysiz? Nima uchun? Matndan Ramzga xos xususiyatlar aks etgan gaplarni topib yozing.

mehribon

jasur

jahldor

qaysar

8. Shoir nutqqa oid qanday tavsiyalar berdi? Ularni topib, daftaringizga ko‘chiring.

 9. Ajratib ko'rsatilgan so'zlar o'rniga mos keluvchi iboralarni qo'yib ko'chiring.

 10. Berilgan iboralar bilan tanishib chiqing. Ularning ayrimlaridan foydalanib hikoya yozing.

SAN'AT VA MADANIYAT

1. Rassom va fotografning farqi nimada? Quyidagi ishlar kimga tegishli ekanini belgilang.

	1	2	3	4	5	6
Rassom						
Fotograf						

2. “Matmusaning dutori” audiomatniga mos keladigan gaplarni ko'chirib yozing.

 3. Qarg'avoyning boshqa qushlardan ustun jihatlarini yozing.

4. Quyidagi birikmalarning ma'nosini taxminan yozing. Keyin lug'atni ochib, solishtiring. Xato qilgan bo'lsangiz, to'g'risini yozing.

bezor qilmoq

Menimcha:

Lug'atda:

boshiga ko'tarmoq

Menimcha:

Lug'atda:

qo‘lidan kelmoq

Menimcha:

Lug‘atda:

hukmron bo‘lmoq

Menimcha:

Lug‘atda:

sevinib ketmoq

Menimcha:

Lug'atda:

 5. Maqola yozing.

SAYYOHLARI KO'P DIYOR

1. To'g'ri yozilgan so'zlarni aniqlab, ular ishtirokida gaplar tuzing.

2. Qahramonimiz bizni qaysi tarixiy obidalar bilan tanishtirdi. Ularni aniqlab, yozing.

3. To'g'ri yozilgan gaplarni ko'chiring.

4. Matndan joy nomlari va joylarga atab qo'yilgan nomlarni aniqlab, ikki ustunga ajrating.

Joylarga atab qo'yilgan nomlar	Joylarni bildiruvchi so'zlar
Termiz	qishloq

5. Gapning har bir qismiga so'roq bering va yozing.

Ibn Battuta ko'p davlatlarga sayohat qilgan.			
Ibn Battuta	ko'p	davlatlarga	sayohat qilgan.

U 120 ming kilometr masofani bosib o'tgan.			
U	120 ming kilometr	masofani	bosib o'tgan.

Sayyoh Samarqanddan Termizga kelgan.			
Sayyoh	Samarqanddan	Termizga	kelgan.

6. Matn qismlariga mos sarlavhalarni aniqlab, ko'chiring.

7. Matnda nimalarning nomlari aytilgan? Ularni quyidagi guruhlarga bo‘lib, yozing.

Joylarga atab qo‘yilgan nomlar	Tarixiy obida nomlari	Musiqiy asar nomlari
<i>Shahrisabz</i>	<i>Ichan qal’a</i>	<i>Tanovar</i>

 8. Sayyohlik xaritasiga qarab O‘zbekistondagi qadimiy obidalar haqida matn tuzing.

KULOLCHILIK

1. To‘g‘ri ma’lumotlarni yozing.

2. Tinglagan matningiz yuzasidan 3 ta savol tuzib, yozing.

3. She'rdan kulolchilik bilan bog'liq so'zlarni ajratib, yozing.

4. Ajratib ko'rsatilgan so'zlarning ma'nosini lug'atdan toping. Ushbu so'zlarning ma'nosiga mos gaplarni aniqlab, yozing. Izohlangan so'zlarning tagiga namunadagidek chizing.

5. Rasmda berilgan kulolchilik buyumlarining nomini yozing. Shevangizdagi shakllarini ham yozing.

6. Tasavvur qiling, siz kulolsiz. Yaqin do‘stingiz uchun qanday buyum yasab berardingiz? Ta’riflab yozing.

7. Matnda ajratib ko‘rsatilgan so‘zlarni ko‘chiring. Imlo-siga e’tibor bering.

8. Matndan orol tasvirlangan gaplarni aniqlang va ko‘chiring.

9. “Kulol cholning hiylasi” matni asosida 3 ta savol tuzib, yozing va partadoshingizga bering. Partadoshingiz tuzgan savollarga esa qisqa javob yozing.

1. _____

2. _____

3. _____

 10. Rasmni diqqat bilan kuzating. Ushbu rasm asosida suhbat matni yozing.

KITOB DAN YAXSHISI YO‘Q

1. Audiomatn asosida fikrlab, kitobning televizor va kompyuterdan yaxshi ekanini asoslovchi beshta gap tuzing.

2. Ayting-chi, kitob nimalarga o'xshatilar ekan? Ularni yozing.

3. Matnda ajratib ko'rsatilgan so'zga so'roq bering. U qaysi so'zga bog'lanib kelgan? Bu so'z orqali qanday ma'no tushunyapsiz? Fikringizni yozing.

4. Berilgan so'zlarni moslashtiring.

Rangli	bino
Tikanli	ko'ylak
Uzun	sumka
Katta	qalam
Baland	gul

5. Matnda ajratib ko'rsatilgan so'zlarning izohini darslik oxiridagi lug'atdan topib, yozing.

6. Ayting-chi, bu soʻzlarning oʻrniga boshqa soʻz qoʻllash mumkinmi? Ularni yozing.

saltanat

olampanoh

hukmdor

7. Oʻqigan matningiz yuzasidan 3 ta savol tuzib, yozing.

8. Doʻstingizga biror kitobni tavsiya qilib xat yozing.

ERTAKLAR YAXSHILIKKA YETAKLAR

1. O'zingiz bilgan ertak haqida quyidagi ma'lumotlarni yozing.

Ertakning nomi: _____

Ertakni qayerdan eshitganingiz yoki o'qiganingiz:

Ertakning qahramonlari: _____

Ertakning sizga yoqqan joyi: _____

Ertakning xulosasi: _____

2. Dehqonning sifatlarini yozing.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

3. Savdogarning sifatlarini yozing.

4. Sinfdoshlaringiz nutqi asosida soʻralgan maʼlumotlarni yozing.

Sinfdoshingizning ismi:

Soʻzlab bergan ertagi:

Yodingizda qolgan qahramon:

Yodingizda qolgan qahramonning xislatlari:

5. Lugʻatdan quyidagi soʻzlarning maʼnosini topib, yozing.

hasadgoʻy – _____

ikkiyuzlamachi – _____

oʻgʻri – _____

6. Tulkinging sifatlari hamda ularga mos izohlarni yozing.

7. Kayfiyatni ifodalayotgan rasmlar hamda so'zlarni o'zaro moslashtiring. Ular ishtirokida gaplar tuzib yozing.

Namuna *Bugun Salima xafa, chunki mushugi kasal bo'lib qolgan.*

baxtli
xafa
xursand

ma'yus
g'azabli

hayron
qahrli
g'amgin

quvnoq
lol

8. Biror inson haqida ma'lumot matni yozing.

O'ZIM XARID QILAMAN

1. Narsa, buyum sotiladigan joylarni yozing.

2. Biror mahsulot yorlig'ini diqqat bilan o'qib chiqing va zarur o'rinlarni ko'chiring. O'yinchoq yorlig'i asosidagi ko'rsatmadan foydalanishingiz mumkin.

3. Audiomatn asosida to'g'ri fikrlarni aniqlab, yozing.

4. Xaridorning istagiga ko'ra sotuvchi mahsulotga tegishli bo'lgan qaysi xususiyatlar bilan tanishtirishi lozimligini yozing.

5. Bo'sh joylarga mos so'zlarni yozing.

Qonunga ko'ra, bolalar _____ yoshdan _____ ishlarining ishtirokchisi bo'la oladilar. Bolalar shu yoshdan boshlab _____ talab qilishi mumkin.

Sotuvchi xaridorga _____ buyumni sotishi shart. Agar sotuvchi bironing _____ buyumini yoki _____ narsani xaridorga sotsa, _____ oldida javob beradi.

Qo'yish uchun so'zlar: yaroqli, sotuvchidan, qonun, sifat-siz, huquqlarini, yetti, o'g'irlangan, qarzlarini, oldi-sotdi, olti, xaridordan.

6. Moslashtiring.

SO'ZLAR
Sarxil
Bitim
Peshtaxta
Rasta
Manfaat

GAPLAR
<i>Kexsa odam do'konlar qatori oralab ketdi.</i>
<i>Sotuvchi ustiga mollar qo'yilgan stolni artdi.</i>
<i>Sotuvchi va xaridor o'z foydasini o'ylab savdolashadi.</i>
<i>Dono mevalarning eng yaxshilaridan saralab ukasiga berdi.</i>
<i>Sotuvchi va bog'bon o'zaro kelishuv asosida qaror qabul qilishdi.</i>

7. Sotuvchi va xaridor manfaatlariga mos holatlarni aniqlab, ularni ikki ustunga ajratib yozing.

Narxning qimmatligi, mahsulotning ko'pligi, mahsulotning sifati, ishlab chiqaruvchi korxonaning mashhurligi, reklama qilinishi, narxning arzonligi, mahsulotning kamligi.

Sotuvchining manfaati	Xaridorning manfaati

8. Mahsulotni narxlashda nimalarga e'tibor berish kerakligini yozing.

9. Bo'sh o'rinlarni to'ldiring.

Qo'yish uchun so'zlar: bog', kilogramm, qop, yashik, hovuch, qoshiq, litr, qarich.

2	suv	10	kartoshka
1	shakar	3	sut
8	yer	5	ko'kpiyoz
25	olma	4	meva

10. Ajratib ko'rsatilgan so'zlar nimaning ifodasi ekanini aniqlang va yozing.

Xushmuomalalik

Hurmat

Norozilik

11. Matndan qovun navlarini topib, yozing.

12. She'rdan sotuvchining xaridorni jalb qilish uchun aytgan gaplarini aniqlang va ko'chiring.

13. Matndan dehqon o'g'lidan faxrlangan satrlarni aniqlab, yozing.

14. Siz she'rga qanday sarlavha qo'ygan bo'lar edingiz?
3 ta sarlavha tanlab yozing.

1. _____
2. _____
3. _____

15. She'r matnidan poliz mahsulotlariga berilgan ta'riflarni topib, ko'chiring.

16. Matndan darak, so'roq va buyruq gaplarni aniqlab, har biriga bittadan namuna yozing. Tinish belgilarini to'g'ri qo'ying.

17. She'r yuzasidan 3 ta savol yozib, partadoshingizga bering. Uning savollariga esa javob yozing.

1. _____
2. _____
3. _____

 18. Berilgan vaziyatlardan biri asosida suhbat matni yozing.

BIROVNING MULKI

1. O'zingiz va o'zgalarning mulkiga nimalar kirishini ustun shaklida yozing.

Shaxsiy mulk

O'zganing mulki

2. O'zgalarning mulkidan foydalanish qoidalarini yozing.

3. To'g'ri yozilgan gaplarni ko'chiring.

4. Matnda ajratib ko'rsatilgan so'zlarning izohini darslik oxiridagi lug'atdan topib, yozing.

5. Ikkinchi hikoyadagi buyruq gaplarni aniqlab, ko'chiring. Ular qanday mazmunni ifodalayapti?

6. Maqollarni qaysi hikoya mazmuniga mos kelishiga ko'ra ajratib yozing.

 7. Har ikki hikoyadan olgan qisqa xulosangizni yozing.

8. Gazetaning bosh sahifasini tayyorlang.

9. Sinfdozlaringiz tayyorlagan taqdimotlardan biriga izoh yozing.

90

A

B

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях

O'QUV YILI OXIRIDA TAKRORLASH

1. Berilgan so'zlarning izohini kitobingizdagi lug'atdan aniqlab, ko'chiring.

to'fon

ko'r

maroq

aziyat

tarashlamoq

2. To'g'ri yozilgan so'zlarni aniqlab, ko'chiring.

3. Rivoyatdan olgan qisqa xulosangizni yozing.

4. Suhbatni dialog shaklida yozing. Yozuvda nuqta, so‘roq va undov belgilaridan to‘g‘ri foydalaning.

5. Matn yordamida bilib olgan so‘zlaringizning izohini yozing.

6. Momoning nabiralarini erkalatib aytadigan so‘zlarini yozing.

7. Olimjon aslida nima deyishi kerak edi? Gaplarni o‘qi-ganlaringiz asosida to‘g‘rilab ko‘chiring.

8. Matn yordamida bilib olgan so‘zlaringiz izohini yozing.

9. To‘g‘ri fikrlarni aniqlang.

Bolalar buvisi bilan qishloqda yashaydi.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri
Nortosh momo o‘z tilini dunyodagi eng boy va jozibali til deb biladi.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri
Qulunlagan urg‘ochi otlar baytal yoki biya deyiladi.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri
Halima momosi ishlatgan so‘zlarning ma‘nosini onasi-dan bilib olmoqchi bo‘ldi.	to‘g‘ri / noto‘g‘ri

Nortosh momoning ismini dadasi qo'ygan.	to'g'ri / noto'g'ri
Halima va Olimjonning ismini dadasi qo'ygan.	to'g'ri / noto'g'ri
Halima va Olimjonning dadasi juda badavlat odam, chunki puli ko'p.	to'g'ri / noto'g'ri

10. Kattalar bilan suhbatlashganingizda ularning nutqida qanday o'zgacha so'zlarni eshitgansiz? Ularni yozing.

11. She'r mazmunini ochayotgan kalit so'zlarni aniqlab yozing.

O'quv nashri

ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI

*Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
3-sinfi uchun*

mashq daftari

*Rassom Azizbek Jabborov
Muharrir Xurshid Ibrohimov
Badiiy muharrir Sarvar Farmonov
Texnik muharrir Akmal Sulaymonov
Musahhah Orifjon Madvaliyev
Sahifalovchi-dizayner Alimardon Aqilov*

Bosishga 02.04.2021-yilda ruxsat etildi. Bichimi 70x90 $\frac{1}{16}$.
Arial garniturası. Keglı 14. Ofset bosma.
Shartlı bosma tabog'i 7,00. Nashriyot-hisob tabog'i 4,68.
Adadi __ nusxa. Buyurtma № __.